

[Finansministeren.]

til godt 45 mill. kr., hvorefter der skulle kunne regnes med civile driftsudgifter på omkring 2 750 mill. kr.

De nu foreliggende tal viser, at nogle udgiftsposter var noget for højt ansat i den oprindelige finansplan, men på den anden side er der senere tilkommet forskellige nye udgifter, således at der nu må regnes med, at udgifterne vil andrage 2 800 mill. kr. Blandt de senere tilkomne udgifter skal jeg navnlig nævne de to dyrtidstillæg til tjenestemænd, arbejdere og rentemodtagere, forhøjelsen af udligningsfondens tilskud til kommunernes hospitalsudgifter samt det tilskud til amtskommunerne, der udbetales, når landbrugets forrentningsprocent går ned under 4,3.

Da der herudover kun er tiltrådt få og relativt ubetydelige nye bevillinger, skal jeg ikke kommentere de enkelte udgiftsposter nærmere. Jeg vil dog fremhæve, at de oplysninger, jeg har givet her om de forventede udgifter i indeværende år, viser, at der fortsat føres en meget tilbageholdende udgiftspolitik. I alt skønnes de civile driftsudgifter kun at blive ca. 150 mill. kr. eller 6 pct. større end i 1954—55, en stigning, som næsten udelukkende kan henføres til de nævnte få nye bevillinger, pristalsreguleringen af lønninger og sociale ydelser samt forøgelsen af antallet af rentemodtagere.

I forbindelse med statens udgifter vil jeg dog gerne gøre et par bemærkninger om statsbanernes økonomi, idet det voksende tilskud til dækning af banernes underskud må give anledning til bekymring. I 1954—55 udgjorde underskuddet 72 mill. kr., og der gennemførtes derfor både i september i fjor og i marts forhøjelse af banernes takster. På finansloven blev der derefter budgetteret med et underskud på 40 mill. kr. Til trods for de gennemførte takstforhøjelser var banernes driftsresultat i første halvdel af indeværende år imidlertid ringere end i samme periode i fjor, og når yderligere tages hensyn til lønforhøjelserne i efteråret og de stigende brændselspriser, må det forventes, at underskuddet i år bliver en del større end sidste år — hvor meget større er vanskeligt at bedømme, men jeg kan nævne, at på finanslovforslaget for 1956—57 er statens tilskud til driften opført med 100

mill. kr., og her er endda ikke indregnet de pris- og lønstigninger, der må forventes til foråret. Det er således sandsynligt, at driften af banerne vil betyde en voksende finansiel belastning, og det forekommer mig derfor påkrævet, at der tages skridt til nedbringelse af underskuddet. Erfaringerne med de senere takstforhøjelser tyder unægtelig på, at der ikke er store muligheder for at opnå en forbedring ad denne vej, og løsningen må derfor findes i den allerede påbegyndte rationalisering af banernes økonomi. Det kan herunder blive nødvendigt at nedlægge urentable banestrækninger og lokalstationer og måske hurtigere end hidtil påregnet. Dette må være den naturlige konsekvens af de senere års trafikudvikling, og man må utvivlsomt indstille sig på, at bilerne i stigende grad vil overtage transporterne over de korte og mellemlange afstande.

De øvrige udgiftsposter på budgettet giver mig ikke anledning til mange bemærkninger. Loftet over udgifterne til forsvaret og civilforsvaret er fastholdt, og de vil som budgetteret beløbe sig til ialt 1 035 mill. kr. De civile anlægsudgifter skønnes at udgøre ca. 390 mill. kr., hvilket er lidt mere end budgetteret. Jeg vil dog understrege, at dette ikke skyldes, at det oprindelige budget for statens bygge- og anlægsarbejder er overskredet, men at der må ventes større udgifter til nyanlæg i Grønland, og at de tidligere bevilgede tilskud til skolebyggeri nu kommer frem til udbetaling.

De samlede udgifter på drifts- og anlægsbudgettet kan herefter anslås til omkring 4 200 mill. kr., medens driftsindtægterne som nævnt skønnedes at blive knap 4 700 mill. kr. Med det forbehold, der stadig knytter sig til bedømmelsen af provenuet af forbrugsafgifterne, må der således for indeværende år ventes et overskud på 450—500 mill. kr., hvilket som tidligere nævnt er noget mindre end budgetteret. Den virkelige rettesnor for bedømmelsen af dette resultat må imidlertid være, om de finanspolitiske forholdsregler har virket som tilsigtet; betragter man udviklingen i den danske økonomi i det sidste halve år, er der for mig ingen tvivl om, at den finanspolitiske stramning i marts har virket